

Quick scan flora en fauna inclusief vleermuisonderzoek

Verlengde Blokkenweg 14 te Ede

In opdracht van: Gemeente Ede

21 november 2016

Colofon

© 2016 Laneco / Gemeente Ede

Tekst en samenstelling: Ing. T. Brouwer

Projectleiding: Ir. D. van Pijkeren

Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren

Met medewerking van: Ir. D. van Pijkeren en R. Everstein

Projectnummer: 47.16.06

In opdracht van: Gemeente Ede

Wijze van citeren: Brouwer, T., 2016. Quick scan flora en fauna inclusief vleermuisonderzoek Verlengde Blokkenweg 14 te Ede. Laneco, Ede.

Contact: Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	5
2	WETTELIJK KADER.....	7
2.1	GEBIEDSBESCHERMING.....	7
2.2	FLORA- EN FAUNAWET	7
3	TOETSING	10
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	10
3.2	GEBIEDSBESCHERMING.....	11
3.3	SOORTENBESCHERMING	12
4	CONCLUSIE	17
4.1	GEBIEDSBESCHERMING.....	17
4.2	SOORTENBESCHERMING	17
4.3	CONSEQUENTIES.....	18
4.4	AANBEVELINGEN.....	18
4.5	NIEUWE WET NATUURBESCHERMING	19
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	20
BIJLAGE 2	WAARNEMINGEN OP KAART	21

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De gemeente Ede is voornemens om een bedrijfspand aan de Verlengde Blokkenweg 14 te Ede te slopen. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

Ligging plangebied Verlengde Blokkenweg 14 te Ede (ondergrond: Google Earth).

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Omdat de ecoloog van de gemeente Ede op voorhand reeds heeft geconstateerd dat de bebouwing geschikt is voor vleermuizen is er, vooruitlopend op de conclusies van deze quick scan, vast gericht vleermuisonderzoek uitgevoerd. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGRENEN

Het plangebied ligt midden in de bebouwde kom van Ede (gemeente Ede, provincie Gelderland) en wordt grofweg begrensd door de Verlengde Blokkenweg aan de noordkant, bedrijfs- en winkelpanden aan de oost- en westkant en de Zanderijweg aan de zuidkant.

Het plangebied ligt op een klein industrieterrein in het zuidelijke deel van Ede, direct langs het spoor. Het plangebied bestaat uit een samengesteld pand. Tegen de weg is een kantoorpand aanwezig van 1 bouwlaag. Daarachter staat een loods. Verder staat er nog een kapschuur, liggen er wat restanten van tuinen en worden compost, klinkers en andere materialen opgeslagen op het terrein. Verspreid staan enkele oudere bomen langs de verharding en in de voormalige tuinen. Om het terrein heen staat een 2 meter hoog goed gesloten hek.

Indrukken van het plangebied (foto's: Laneco) ,et boven links de zijde tegen de Aldi, met boven rechts de 6 vleermuiskasten aan het pand. Beneden links de voorzijde, en beneden rechts de zijkant van het pand..

De gemeente Ede is voornemens om het plangebied te herontwikkelen, waarbij de aanwezig bebouwing en begroeiing wordt verwijderd. De nieuwe inrichting van het terrein is nog onbekend.

2 WETTELIJK KADER

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 *Ecologische hoofdstructuur / Natuurnetwerk Nederland*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuur-doelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS/NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 FLORA- EN FAUNAWET

2.2.1 *Wettelijk kader*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- Artikel 8: het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Artikel 9: het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Artikel 10: het is verboden beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten;

-
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
 - Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde diersoorten te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen;
 - Artikel 13: Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

2.2.2 Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van EZ nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van

instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn alleen mogelijk is onder een beperkt aantal voorwaarden. Ontheffingen van de Flora- en faunawet worden alleen verleend als de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

Alle soorten:

- Er zijn geen alternatieven;
- Het duurzaam voortbestaan van de populatie is niet in het geding.

Voor soorten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Uit een uitspraak van Raad van State (juli 2012) blijkt dat in alle gevallen dat het overtreden van de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet niet kan worden voorkomen door mitigatie, bij het ministerie een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

3.1.1 *Quick scan flora en fauna*

Via Natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens zoals uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), Amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers en Van Delft, 2009) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Ecoloog D. van Pijkeren van Laneco heeft het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.1.2 *Vleermuizen*

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd met behulp van een batdetector (Petterson D240X). Batdetectors vertalen de voor mensen onhoorbare sonargeluiden van vleermuizen in hoorbare geluiden. Vleermuizen zijn op naam gebracht door interpretatie van het ritme en de klank van hun sonargeluid, gecombineerd met zichtwaarnemingen van vliegstyl en grootte.

Kraamseizoen

Er zijn twee onderzoeks rondes (avond- en ochtendronde) uitgevoerd in het zomerseizoen van 2016 om de aanwezigheid van vliegroutes, belangrijke foerageergebieden, zomerverblijfplaatsen en kraamkolonies in beeld te brengen. Het avondonderzoek is uitgevoerd door twee personen. Omdat vleermuizen 's ochtends enige tijd zwermen is het ochtendonderzoek uitgevoerd door één persoon.

Paarseizoen

Er zijn in de nazomer van 2016 twee onderzoeks rondes uitgevoerd om de aanwezigheid van vliegroutes, belangrijke foerageergebieden, paarplaatsen en indicaties van winterverblijfplaatsen te onderzoeken. De eerste ronde is uitgevoerd door één persoon en de tweede ronde door twee personen.

Er is gewerkt conform het protocol voor vleermuisonderzoek zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2013). Bijzondere waarnemingen zijn opgenomen en in batsound geanalyseerd.

Onderzoeksrondes

In onderstaande tabel is aangegeven wanneer de vleermuisrondes zijn uitgevoerd en onder welke weersomstandigheden.

Datum	Soort/periode	Zon op/onder	Windkracht	Temperatuur	Bijzonderheden
14 juni 2016	Vleermuizen/ochtend	05.19 uur	windstil	14 °C	Helder
15 juli 2016	Vleermuizen/avond	21.52 uur	windstil	15 °C	Bewolkt
25 augustus 2016	Vleermuizen/avond	20.41 uur	windstil	30 °C	Helder
19 september 2016	Vleermuizen/avond	19.44 uur	windstil	20 °C	Helder

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

3.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is het Natura 2000-gebied 'Veluwe' dat ligt op circa 1,8 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied. Het plangebied heeft geen enkele relatie met dit Natura 2000-gebied. De beoogde werkzaamheden, het slopen van een bedrijfspand, zijn van beperkte omvang en tijdelijke aard, en zullen daarom slechts een lokaal effect hebben. Externe effecten van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid, trilling, op de omliggende Natura 2000-gebieden kunnen gezien de afstand en de tussenliggende elementen worden uitgesloten. Door de realisatie en ingebruikname van de nieuwbouw en een eventuele verkeerstoename kan mogelijk wel sprake zijn van een toename aan uitstoot van bijvoorbeeld stikstof. Aangezien de nieuwe inrichting nog niet bekend is, is er voor het opstellen van deze rapportage geen stikstofberekening uitgevoerd. Indien er meer duidelijkheid is over de nieuwe inrichting, dient beoordeeld te worden of een nadere toetsing noodzakelijk is.

3.2.2 Ecologische Hoofdstructuur / Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied ligt niet in of direct nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) / Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het dichtstbijzijnde EHS/GNN-gebied, de Veluwe, ligt op circa 1,7 kilometer ten zuidoosten van het plangebied. De beoogde werkzaamheden, het slopen van een bedrijfspand, zijn van beperkte omvang en tijdelijke aard, en zullen daarom slechts een lokaal effect hebben. Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan EHS/GNN verloren. Gezien de afstand en de beperkte en lokale aard van de ingreep kunnen negatieve effecten op de EHS/GNN worden uitgesloten.

3.3 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.3.1 Vaatplanten

Het grootste deel van het plangebied is bebouwd en verhard. De begroeide delen bestaan hoofdzakelijk uit aangeplante en gecultiveerde soorten; er zijn geen (resten van) beschermde soorten aangetroffen. Binnen het plangebied is er sprake van een sterk door mensen beïnvloed milieu. Van een stabiel ecosysteem is als zodanig geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde soorten worden vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zoals natuurvriendelijke oevers of schrale bermen, niet verwacht binnen het plangebied. Ook zijn op de muren van de bebouwing geen (beschermde) muurplanten aangetroffen. Negatieve effecten op strikt beschermde plantensoorten zijn daarom uit te sluiten.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

In en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende algemeen voorkomende beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), mol (*Talpa europaea*), kleine marterachtigen en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen *et al.*, 1992; Huizinga, 2011). Voor deze soorten, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Van de strikt beschermde zoogdiersoorten is uit de omgeving van Ede het voorkomen bekend van onder andere boommarter (*Martes martes*), das (*Meles meles*), edelhert (*Cervus elaphus*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), steenmarter (*Martes foina*) en wild zwijn (*Sus scrofa*) (Broekhuizen *et al.*, 1992; Achterberg, 2008; Huizinga, 2011).

Boommarter en eekhoorn komen voor in de bosrijke omgeving van Ede. Aangezien er geen bomen met eekhoornnesten of (grote) holtes zijn aangetroffen in of aangrenzend aan het plangebied en er geen (vraat)sporen van eekhoorn en boommarter zijn waargenomen kan de aanwezigheid van deze soorten worden uitgesloten. De bomen in en rondom het plangebied vormen geen dermate groot aaneengesloten element dat het een belangrijke verbinding of onderdeel van het leefgebied zal zijn. Er zijn tijdens het veldbezoek geen aanwijzingen (sporen of latrines) aangetroffen die duiden op het voorkomen van verblijfplaatsen van steenmarter in het plangebied. De aanwezigheid van steenmarter wordt daarom uitgesloten.

Waarnemingen van wild zwijn en edelhert zijn gekoppeld aan de bossen van de Veluwe. Bovendien zullen ze in deze door mensen verstoorde en intensief gebruikte omgeving midden in de bebouwde kom geen vaste rust- en verblijfplaats hebben.

Van das zijn waarnemingen bekend rondom Ede. Middenin de bebouwde kom kan de das worden uitgesloten gezien de gecultiveerde en sterk door mensen beïnvloede omgeving.

Op basis van de archiefgegevens en biotoopinschattingen tijdens het veldbezoek wordt het voorkomen van strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten binnen het plangebied uitgesloten. Negatieve effecten op strikt beschermde zoogdieren zijn daarom uit te sluiten. Van de algemeen voorkomende beschermde soorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast.

3.3.3 Vleermuizen

Er is in 2016 middels 4 onderzoeksrondes conform het vleermuisprotocol onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen in en om het plangebied. De waarnemingen van het vleermuisonderzoek zijn weergegeven op de kaarten in bijlage 2 van deze rapportage.

Kraamseizoen

1^e onderzoeksrunde

De eerste onderzoeksrunde in de zomer betrof een ochtendbezoek op 14 juni 2016. Tijdens deze ronde is alleen gewone dwergvleermuis waargenomen in en rondom het plangebied. In totaal zijn er zes tot acht foeragerende of passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Er zijn geen zwermende of invliegende vleermuizen waargenomen. Om 4.51 uur, circa een half uur voor zonsopkomst, werd de laatste vleermuis waargenomen binnen het plangebied. Verblijfplaatsen, vliegroutes of andere belangrijke onderdelen uit het leefgebied van vleermuizen zijn niet aangetroffen.

2de onderzoeksrunde

De tweede onderzoeksrunde in de zomer betrof een avondbezoek op 15 juli 2016. Tijdens deze ronde is wederom alleen gewone dwergvleermuis waargenomen in en rondom het plangebied. De eerste gewone dwergvleermuis werd vastgesteld om 22.18 uur, een half uur na zonsondergang. Vanaf de noordkant van het spoor vlogen vier tot zes dieren via het plangebied in zuidelijke richting. Er loopt een diffuse, maar gezien het lage aantal dieren, niet essentiële vliegroute over het groene deel van het plangebied. Binnen het plangebied foerageerden enkele gewone dwergvleermuizen. Er zijn geen uitvliegende dieren waargenomen. Verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes of andere belangrijke onderdelen uit het leefgebied van vleermuizen zijn niet aangetroffen.

Paarseizoen

1^e onderzoeksrunde

De eerste najaarsronde betrof een avondbezoek op 25 augustus 2016. Tijdens deze ronde zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen in en rondom het plangebied. Rosse vleermuis is hoog overvliegend waargenomen, dit dier had geen binding met het plangebied. Van gewone dwergvleermuis zijn twee individuen waargenomen binnen het plangebied, van laatvlieger één individu. Ook langs de Verlengde Blokkenweg foerageerde een enkele gewone dwergvleermuis. Er zijn geen uitvliegende dieren waargenomen en ook is er geen balts- of winterzwermactiviteit vastgesteld. Verblijfplaatsen, vliegroutes of andere belangrijke onderdelen uit het leefgebied van vleermuizen zijn niet aangetroffen binnen het plangebied.

2de onderzoeksrunde

De tweede najaarsronde betrof een avondbezoek op 19 september 2016. Tijdens deze ronde is alleen gewone dwergvleermuis waargenomen. Weer vlogen enkele dieren via de groene structuur binnen het plangebied in zuidelijke richting. Binnen het plangebied zijn twee tot drie foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Er zijn geen uitvliegende dieren waargenomen en ook is er geen balts- of winterzwermactiviteit vastgesteld. Verblijfplaatsen, vliegroutes of andere belangrijke onderdelen uit het leefgebied van vleermuizen zijn niet aangetroffen binnen het plangebied.

Conclusie

Tijdens de vier op vleermuizen gerichte onderzoeksrondes zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen in en rondom het plangebied. Er zijn geen zomer-, kraam of paarverblijfplaatsen of belangrijke foerageerplaatsen aangetroffen binnen het plangebied. Ook niet in de 6 houtbetonnen vleermuiskasten die aan de zijde van de Aldi aan het pand hangen.

Gezien het ontbreken van verblijfplaatsen, de beperkte activiteit in het najaar en het feit dat er geen winterzwermgedrag is vastgesteld, is het niet aannemelijk dat de bebouwing binnen het plangebied een functie heeft als winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis of andere soorten. De groenstructuur aan de oostkant van het plangebied wordt door enkele (maximaal vier tot zes) dieren gebruikt als geleidend element, maar dit is gezien het lage aantal dieren niet als essentieel te bestempelen. Er zijn geen effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen te verwachten. Aangezien er in de omgeving van het plangebied weinig groene alternatieven overblijven, wordt wel geadviseerd om in de nieuwe situatie een haaks op het spoor gelegen opgaande groenstructuur te ontwikkelen.

3.3.4 Vogels

Tijdens de veldbezoeken zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten houtduif (*Columba palambus*), koolmees (*Parus major*), merel (*Turdus merula*) en kauw (*Corvus monedula*) gehoord en gezien. Op en rondom het plangebied zijn in de bomen,

struweel en bebouwing geschikte broedlocaties voor diverse soorten broedvogels aanwezig. Alle vogels en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Aantasting en verstoring van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd (LNV, 2009).

Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de volgende roofvogels en uilen waarvan het nest jaarrond is beschermd: boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd, ransuil (*Asio otus*) en sperwer (*Accipiter nisus*) (www.sovon.nl/vogelatlas). Broedplaatsen van deze soorten kunnen gezien de afwezigheid van horsten (nesten) in bomen worden uitgesloten. Ook zal het plangebied niet van essentieel belang zijn als foerageer- of rustgebied voor deze soorten.

De bebouwing binnen het plangebied is door de aanwezigheid van een goed gesloten plat dak zonder dakpannen en het ontbreken van grotere openingen in de dakrand en de muren ongeschikt voor de gebouwbewonende gierzwaluw (*Apus apus*) en huismus. Aangezien er in de begroeiing rondom de bebouwing geen huismussen zijn waargenomen, heeft dit ook geen functie als schuilplaats voor deze soort. Gierzwaluw is niet afhankelijk van groenstructuren. Binnen het plangebied worden vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw en huismus of andere belangrijke onderdelen van het leefgebied van deze soorten uitgesloten.

Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied biedt geschikte leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals ekster. Aangezien er voor deze soorten voldoende alternatieven aanwezig zijn in de omgeving van het plangebied worden negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie uitgesloten. Om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen, dienen de werkzaamheden in

beginsel buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden.

3.3.5 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand). Binnen het plangebied zijn geen watergangen aanwezig, waardoor de werkzaamheden geen effect hebben op voortplantingswater van amfibieën. De plantsoenen op en rondom het tracé hebben mogelijk wel een functie als landhabitat voor algemene soorten amfibieën, zoals gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen. Effecten op strikt beschermde amfibieën kunnen daarom worden uitgesloten.

3.3.6 Reptielen

Reptielen stellen strikte eisen aan de omgeving. Het plangebied, gelegen midden in de bebouwde kom, bestaat uit een gecultiveerd en sterk door mensen beïnvloedt milieu. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat, zoals heide, heischrale graslanden en goed ontwikkelde bosranden en/of verbindingen met geschikte leefgebieden, worden er in of aangrenzend aan het plangebied geen reptielen verwacht. Langs het spoor worden werkzaamheden uitgevoerd, en is gezien de voedselrijke kruidenvegetatie van ruderaal soorten geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. Effecten op reptielen kunnen dan ook worden uitgesloten.

3.3.7 Vissen

Binnen het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten.

3.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het gaat bij vlinders vaak om beschutte zomen en ruigtes, met bijzondere (waard)planten. De zeldzamere libellensoorten zijn afhankelijk van structuurrijke watergangen met veel (onderwater)vegetatie en een goede waterkwaliteit. Binnen het plangebied ontbreken dergelijke habitats.

Ook andere beschermde soorten als mollusken kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Er zijn geen geschikte biotopen zoals waterelementen, aanwezig voor deze soorten.

4 CONCLUSIE

De gemeente Ede is voornemens om een pand aan de Verlengde Blokkenweg 14 te Ede te slopen. Voor deze werkzaamheden plaatsvinden, moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht. Dit is bepaald door het uitvoeren van een zogenaamde quick scan flora en fauna. Omdat de ecooloog van de gemeente Ede op voorhand reeds heeft geconstateerd dat de bebouwing geschikt is voor vleermuizen is er daarnaast gericht vleermuisonderzoek uitgevoerd.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur / Gelders Natuurnetwerk dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden.

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt op circa 1,8 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied 'Veluwe'. Het plangebied heeft geen enkele relatie met deze Natura 2000-gebieden. De beoogde werkzaamheden, het slopen van een bedrijfspand, zijn van beperkte omvang en tijdelijke aard, en zullen daarom slechts een lokaal effect hebben. De werkzaamheden, van beperkte omvang en van tijdelijke aard, zullen daarom slechts een lokaal effect hebben. Effecten van de werkzaamheden op de Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

4.1.2 *Ecologische hoofdstructuur / Gelders Natuurnetwerk*

Het plangebied ligt op circa 1,7 kilometer afstand van de dichtstbijzijnde EHS/GNN-gebieden. De beoogde werkzaamheden, het slopen van een bedrijfspand, zijn van beperkte omvang en tijdelijke aard, en zullen daarom slechts een lokaal effect hebben. Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan EHS/GNN verloren. Gezien de afstand en de beperkte en lokale aard van de ingreep kunnen negatieve effecten op de EHS/GNN worden uitgesloten.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

In en rondom het plangebied worden algemeen voorkomende beschermde soorten als egel, konijn, mol, kleine marterachtigen, spitsmuizen, muizen verwacht. Deze soorten vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt

dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Op basis van deze vrijstelling mogen verblijfplaatsen van deze soorten bij ruimtelijke ingrepen, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud worden aangetast, zonder dat hiervoor een ontheffing op de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd.

Op basis van de verspreidingsgegevens, het uitgevoerde vleermuisonderzoek, de aanwezige habitattypen en biotoopeisen van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten worden er van de meeste strikt beschermde planten- en/of diersoorten geen groeiplaatsen, verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van het leefgebied verwacht.

4.3 CONSEQUENTIES

Er zijn twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient in beginsel buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Aangezien sommige soorten langer broeden en de werkzaamheden al in augustus aanvangen, wordt geadviseerd om vooraf een controle op de aanwezigheid van actieve nesten uit te laten voeren door een ecooloog.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - werkzaamheden starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4.4 AANBEVELINGEN

Er is een aanbeveling ten aanzien van vleermuizen in relatie tot de sloop:

- Aan het pand Verlengde Blokkenweg 14 hangen aan de zijde van de Aldi 6 houtbetonnen vleermuiskasten. Hierin zijn geen vleermuizen aangetroffen tijdens onderzoek. Het is echter aan te bevelen om de kasten voor de sloop te verwijderen en elders op te hangen. Ook blijft met deze kasten de kans aanwezig dat vleermuizen deze voor de sloop koloniseren. Verwijderen is vanuit het oogpunt van haalbaarheid daarom ook aan te bevelen.

Vanuit ecologisch oogpunt zijn de volgende aanbevelingen te doen ten aanzien van de nieuwe inrichting:

- Aangezien er in de omgeving van het plangebied weinig groene alternatieven overblijven, wordt wel geadviseerd om in de nieuwe situatie een haaks op het spoor gelegen opgaande groenstructuur te ontwikkelen met enkele boomvormers.
- Hierbij wordt geadviseerd om gebruik te maken van streekeigen plantmateriaal met bloem- en besdragende soorten.

4.5 NIEUWE WET NATUURBESCHERMING

De nieuwe natuurwet (Wet Natuurbescherming) die per 1 januari 2017 in werking treedt verschilt op hoofdlijnen niet sterk van de huidige Flora- en faunawet waar het soortenbescherming betreft. In deze wet zullen echter wel veranderingen zijn ten aanzien van niet Europees beschermde soorten. Er zijn op de (concept)lijsten niet veel nieuwe nationaal beschermde soorten opgenomen. Het is de verwachting op basis van de nu bekende gegevens dat de conclusies uit deze quick scan en nader vleermuisonderzoek onder de nieuwe natuurwet niet anders zullen zijn. Wel wordt geadviseerd om bij uitvoering na 1 januari 2017 een actualisatiecheck te doen ten aanzien van de bovengenoemde conclusies in het kader van gebieds- en soortenbescherming.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Achterberg, C., 2008. Boommarters in de gemeente Ede 2007. VZZ rapport 2008.023. Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem.

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers, W., 1e versie 1988. Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuisonderzoek (dr. L. Bels stichting).

Huizinga, N., 2011. Werkatlas Zoogdieren van Gelderland. Zoogdieratlas.nl

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Netwerk Groene Bureaus, GAN, 2013. Vleermuisprotocol.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

<http://flamingo.prvgld.nl/viewer/app/Kernkwaliteiten>

www.ravon.nl

www.sovon.nl/vogelatlas

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx

www.verspreidingsatlas.nl/planten

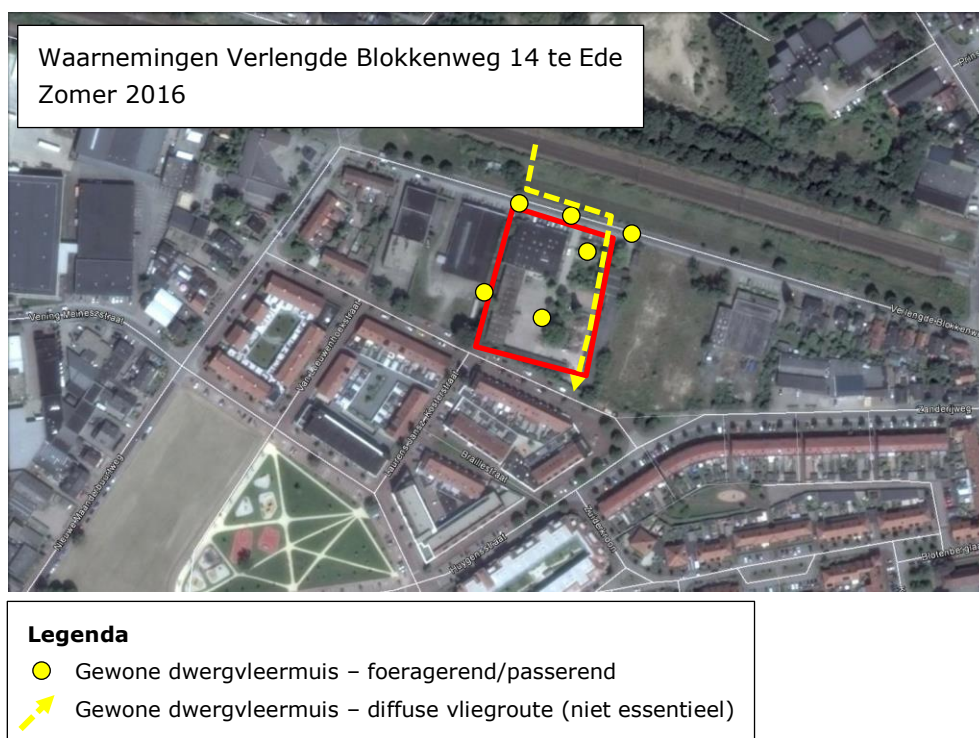
www.verspreidingsatlas.nl/S64600 (Anemoon Verspreidingsatlas weekdieren)

www.vissenatlas.nl

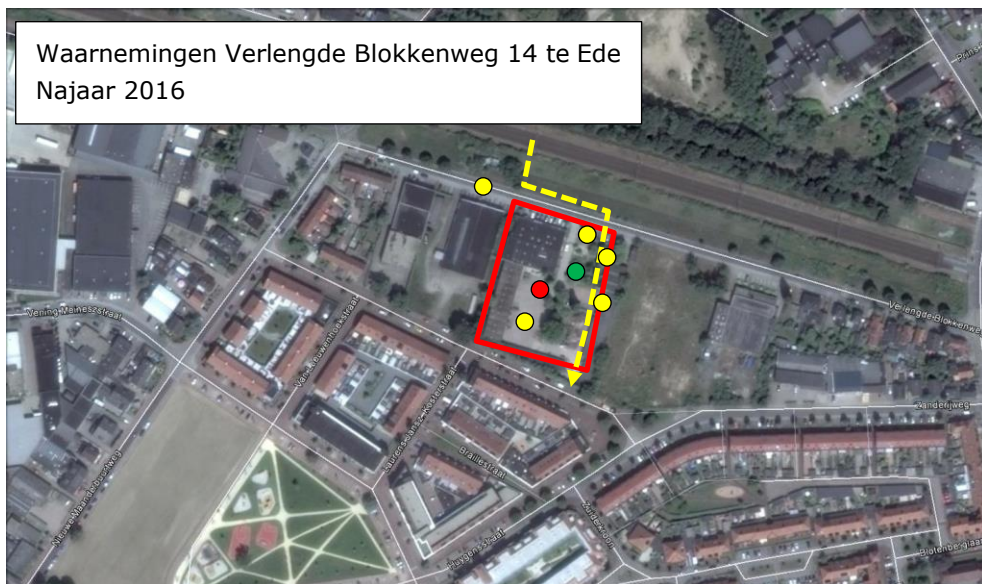
www.vleermuis.net

www.vogelbescherming.nl

BIJLAGE 2 WAARNEMINGEN OP KAART

Waarnemingen Verlengde Blokkenweg 14 te Ede
Najaar 2016

Legenda

- Gewone dwergvleermuis – foeragerend/passierend
- ➡ Gewone dwergvleermuis – diffuse vliegroute (niet essentieel)
- Laatvlieger – foeragerend/passierend
- Rosse vleermuis – passerend